

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an în țară — Lei 5   Abonament, pe an în străinătate. Lei 8
 „ „ 6 luni în țară „ 3   Un număr „ 15 bani
 Manuscrisele nepublicate se ard.

COMITETUL DE REDACȚIE:

P. Garboviceanu
C. Rădulescu-Motru
G. Coșbuc
I. Otescu
P. Dulfu

G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaescu
Const. C. Pop, -Tașcă
Gr. Teodossiu.

Redacția și Administrația Str. Mântuleasa, No. 9.

S U M A R:

Institutul «Ion Otteteleşanu». — *Econ. G. C. Drăgănescu*, Predică la Duminică a 3-a a marelui post. — *I. N. Ciocan*, Un stat românesc. — *N.*, Holera găinilor. — *N.*, Ciulul. — *N. Vasiliu*, Ursul și Leul. — *A. C. Groza*, Mulsul. — *Stratulescu*, Unde duce beția. — *Al. V. Pop-penu*, Arăturile adinței. — *Irimia Popescu*, Curățitul unghiei calului. — Societăți cooperative. — Serbări de 24 Ianuarie. — Cantinele școlare. — Sciri. — Mulțumiri. — Informațiuni. — Poșta redacției.

Ilustrațiuni: Institutul «Ion Otteteleşanu» de la Măgurele. — Institutul «Ion Otteteleşanu», fațada spre curte. — Institutul «Ion Otteteleşanu», fațada spre parc. — Ceaiul. — Recolta ceniiului.

CĂTRE ABONAȚI

Încă de la 1 Octombrie trecut, revista noastră a intrat în anul al II-lea al existenței sale. Facem un călduros apel către abonații noștri cât și către persoanele și autoritățile ce au bine-voit a ne procura abonamente, să ție socotelă de prețul absolut mic al abonamentului și imposibilitatea în care ne găsim de a ne expune la cheltueli pentru a trimite un încasator și îi rugăm a ne trimite cât mai grabnic abonamente; lucru ce se poate face, cu atât mai ușor, cu cât mai mulți abonați se pot uni și trimite costul printr'un singur mandat adresat administrației noastre, însemnând pe cotor numele trimițătorilor. Aceiași rugăminte o facem și stimaților noștri abonați din București.

Rugăm asemenea pe d-nii abonați cari ne datoresc încă pe anul trecut, să bine-voiască a ne trimite abonamentele. Noi am trimis cu încredere tuturor celor ce ne-au cerut, nu ne îndoim că încrederea noastră nu va fi înșelată. N'avem alte mijloce pentru existența reviste; deci, dacă abonații noștri o iubesc și voiesc ca ea să trăiască, să ne trimită abonamentul.

ADMINISTRAȚIA.

Institutul „Ion Otteteleşanu“

Cu inima plină de cel mai cald entuziasm ne închinăm pururea înaintea eroilor istoriei nemului românesc, cari, cu brațul, cu gândirea și cu avutul lor, au ridicat temple culturii naționale.

Unul din acești eroi, liber de orî-ce egoism, gata a-și sacrifica totul pentru nem, a fost și marele bărbat: «Ion Otteteleşanu».

Ca să ne putem da sémă, în această revistă, asupra măreței sale opere, ne permitem a schița după raportul d-lui C. Meisner, inspector general al învățămîntului primar și normal,—făcut pe temeiul delegațiunii ce i s'a dat de a vizita institutul «Otteteleşanu,»—întocmirea, viața și viitorul acestui institut.

Istoricul.

Răposatul întru fericire, Ion Otteteleşanu, lasă prin testamentul său olograf din 19 Martie 1875 tótă averea sa, pentru «*ca să servescă la facerea unui institut de fete românce, cărora li-se va da o creștere și educație de bune mame de familie, fără pretenție sau lux.*»

Ca legatar universal al averii, răposatul numește pe d-l Ion L. Kalinderu, care după răposarea la 4 Decembrie 1888 a soției marelui donator, Elena Otteteleşanu, conștient de răspunderea și încrederea ce i-a impus-o, dăruiesce tótă averea Academiei Române, prin cartea sa de danie din 19 Aprilie 1893. În chipul acesta așezămîntul «Ion Otteteleşanu» este pus sub ocrotirea a celei mai înalte instituțiuni culturale a întregului nem românesc, instituție, care oferă și neprețuitul folos al unei ființări nețărmurite; tot ast-fel este pus sub ocrotirea Augustului protector al Academiei Române, a Majestății Sale Regelui.

Între anii 1888—1893, d-l Ion L. Kalinderu, cu zel neobosit vedu aprópe terminat localul școlei, precum și programa de studii; iar Academia Română în Iunie 1893, în urma propunerii făcute de d-l Dimitrie A. Sturdza, hotărâsce alegerea unei comisiuni, compuse din 4 membri, ceea ce se și face

Institutul Ion Otteteleşanu
de la Măgurele.

în persoanele d-lor I. L. Kalinderu, D. A. Sturdza, I. C. Negruzzi și V. A. Urechiă.

Institutul începe să funcționeze în toamna anului 1894, cu 15 eleve, primite prin concurs, în clasa I; iar de aci înainte s'aŭ primit, în fie-care an, tot prin concurs, câte alte 15 eleve, astfel că în anul școlar expirat 1897—1898 institutul funcționează cu 4 clase și 60 eleve; în anul școlar curent s'a ajuns la numărul de 75 eleve, acum în 5 clase, adică la cursul complet de 5 ani.

Condițiile admiterii la concurs sînt: sănătatea deplină, vîrsta numai între 11—14 ani, pregătirea să echivaleze cu școlile primare din România, și părinții să fie români, cu nume bun.

Resultatele concursului se supun Maiestății Sale spre decidere.

Elevele sînt interne, totă întreținerea fără plată; iar conducerea institutului o are, încă de la început, actualul director d-l Ion Slavici, ajutat în tot ce privesce internatul, de soția sa, d-na Eleonora Slavici.

Menirea institutului.

În comuna Măgurele, pe malul stîng al râului Sabar, la 10 k.m. depărtare de capitală, în sînul dulce și pitoresc al naturii și la soroale dătător de viață de la sate, este situat castelul de odinioară, ađi *institutul* Otteteleșanu, și acesta la dorința expresă a întru fericire pomenitei Elena Otteteleșanu. Aici, în case mari și igienice, înconjurate de grădini cu pomi roditori și parcuri de totă frumusețea, urmază a se da «unor fete române sărace creșterea de bune mame de familie fără pretenție sau lux». În aceste scurte și înțelepte cuvinte se cuprinde întręga ființă a institutului; iar d-nii Kalinderu și Sturdza, ajutați de d-l Slavici, cu tot sufletul s'aŭ pătruns și cu totă dragostea aŭ realizat intențiile marelui Mecenat.

E incontestabil că România a făcut, în desvoltarea intelectuală, în scurtă vreme, salturi uriașe; dar societatea românească, basa ei, familia, a degenerat. În delăturarea acestui rău se cuprinde quintesența jertfei lui Ion Otteteleșanu.

Înțelegînd bine decî gîndul fericitului donator, comisiunea fundațiunei Ion Otteteleșanu, în ședința sa din 12 Aprilie

Institutul Ion Oteteleşanu
Façada spre curte.

1894, desvoltă și precisază ideia conducătoare în organizația institutului în următorul chip:

Institutul nu e menit nici pentru școlă primară, nici pentru una secundară de fete, unde elevele să se specializeze orî să se pregătască pentru studii mai înalte. Adevăratul scop este a forma femeii care să devină soții bune, mame de familie bune, adevărate stăpâne de casa lor, care să practice și să propage singure virtuți familiale și patriotice în sînul societății române.

Pentru ajungerea acestui scop educația trebuie ramificată în trei părți: educație fizică, morală-religioasă și casnică a fetelor.

Educația fizică.

Pentru realizarea acestei fundamentale cerinți, în mijlocul parcului și al grădinilor se înalță clădiri mari, igienice și estetice. Curățenia e exemplară. Hrana îndestulătoare și rațional variată; bucatele aceleași pentru director și familia sa ca și pentru eleve, căci toți stau la aceeași masă. În dormitoare nu-i grămădelă: 15, cel mult 20 eleve de aceeași vîrstă să afle în fie-care dormitor. Și, cum în proiectul de organizare al d-lui Slavici s'a stabilit că elevele vor petrece o parte din timpul zilei cu plimbări prin aer liber, cu jocurile gimnastice, luând parte la lucrurile din gospodărie și din grădina de legume, ușor putem constata că prin acesta se contribuie nu numai la păstrarea sănătății, ci și la dezvoltarea, mersul, ținuta și întrîga atitudine trupescă, atât de importantă pentru femeii.

Tot în acel proiect se mai dice: «Timpul fiind potrivit, lucrul de mână are să se facă în par, mai priincios de cât în sala destinată spre acest scop.»

Tôte aceste puncte ale proiectului sînt pe deplin satisfăcute, căci la primirea elevelor în internat se dă o deosebită atenție, ca ele să fie deplin sănătoase, așa că orî-cînd ar vizita omul acest aședămînt, să întilnesce cu aceeași stare de lucruri: elevele aprópe tóte au înfățișare sănătoasă, sînt ve-sele și gata a munci în continuu.

Celor din clasa ultimă li-se dau și povețe pentru buna creștere a copiilor, așa că părăsind școlă cu atât de multe și bune deprinderi, e imposibil să le uite și să nu le practice. Cunoscințele teoretice se uită, deprinderile însă rămân.

Institutul Ion Oteteleşanu
Façada spre pare.

Educația religioasă-morală.

Religiunea cu moralitatea contopindu-se, educația de și pare a fi anevoioasă la prima vedere, în realitate însă nu există moralitate fără religie, nici religie fără moralitate. Și, cercetând noi rezultatele educației religioase-morale în institutul Otteteleşanu, ne vom convinge că atât de mult d-l și d-na Slavicî au știut să-și imprime viața și caracterul lor în ființa institutului, în cât *prezența* lor în fruntea lui s'a impus ca un imperativ categoric. Atât punctele stabilite în menționata ședință de la 12 Aprilie 1894, ca pornirile bune să fie înălțate, iar cele rele năbușite, cât și mai ales modelul viu, ce elevele îl au înaintea ochilor, constituie quintesența vieții morale, și deci a educației religioase morale preste tot. În toate Duminecele și sârbătorile, elevele împreună cu întreg personalul superior merg la biserică, unde prin rugăciuni pioase își înalță sufletul la Dumnezeu, se deprind a fi creștine adevărate, și la rîndul lor, vor deprinde și ele pe fiii lor în exercitarea acestor sentimente. În organizarea institutului găsim și o măsură ingenioasă, care separază elevele de clasa IV-a și V-a de cele din primele 3 clase. Scopul acestei separații și nota ei caracteristică este: ca elevele singure să se deprindă în ale gospodăriei, să devină gospodine model, și ast-fel încă din institut să prindă dragoste și să pótă conduce viitorul lor gospodărie.

Sistemul acesta introdus în institutul Otteteleşanu, din punct de vedere moral are un rol foarte important. E greșit sistemul adoptat în genere pe la internate, sistem care reduce adevărata disciplină la încatenarea libertății, și nu putem de cât să aprobăm cu dragă inimă sistemul institutului Otteteleşanu, care lasă deplină latitudine spontaneității elevelor, ca ele singure să-și manifeste puterile și să pună în practică cunoștințele dobândite; așa, că în momentul când vor trebui să părăsescă școlă, nu se vor bucura că vor scăpa de jugul barbar, ci vor regreta c'a sosit acel moment.

Peste tot, institutul Otteteleşanu constituie o familie numeroasă, ai cărei părinți, d-l și d-na Slavicî, par a fi egal jubiți de toate copilele din școlă, căci prin libertatea deplină direcțiunea are posibilitatea a le cunoște toate apucăturile, calitățile și defectele, și de a lua în urmă măsuri potrivite, în fine,

mulțumită acestui sistem, d-l *Slavici* a reușit a avea tot-d'una o ordine exemplară în institut fără să aibă nevoie, în regulă generală, de cât de *cuvîntul său*.

Educația casnică.

Fără îndoială că educația fizică și religioasă-morală, completată cu cea casnică, ne dă pe femeia ideal, care o visase marele și generosul Otteteleșanu. Partea gospodărească, de alt-fel, e centrul în jurul căruia să grupează totă activitatea elevelor și a direcțiunii.

Totul să face de eleve: ele gătesc bucatele, ele fac curățenie în clasă, dormitor și refector, ele spală rufele, ele își fac rufele și își croesc hainele, ele servesc la masă, ele îngrijesc pasările din curte, ele lucrăză în grădină și altoesc pomii. Când ajung elevele în clasa IV-a sînt deja gospodine formate, și aceste bune dispozițiuni și deprinderi se întăresc încă în ultimul an ce mai au de petrecut în institut.

Viitorul absolventelor.

Ca i stitulul să corespundă pe deplin menirii sale, și ca să pôtă întrupă maritimăsa ideie a donatorului, un lucru s'ar mai core: *zestrea*, care să ușureze măritarea acestor fete; cum însă capitalul actual nu permite acesta, prima serie de absolvente vor părăsi școla, fără să pôtă căpeta zestrea în cestiune. De fetele, cari se vor pute mărita și au unde sta, școla nu are a-se îngrijii mai departe. Ce devin însă cele lalte, cari nu se pot mărita și n'au, fiind orfane, unde sta?

De aceste școla e datore să se intereseze mai departe. Ar fi în interesul fetelor absolvente și în interesul institutului Otteteleșanu, ca din aceste, și anume din cele mai distinse' să formeze încetul cu încetul corpul didactic feminin al școlei.

În institut armonia și unitatea, dragostea de muncă și progresul normal dorit, ar merge în spiritul direcțiunii, și în chipul acesta ori-ce neajuns ar dispărea cu desăvîrșire.

PREDICĂ

LA

Duminica a 3-a a marelui post (21 Martie.)

«Cel ce se va rușină de Mine și de cuvintele Mele întru acest neam, și fiul omului se va rușină de el când va veni întru slava Tatălui său cu sfinții Ingeri.» (Marc. VIII, 38.)

Fraților,

uperioritatea religiei creștine, față de toate religiile din lume stă întru această că ea voesce a face pe om să trăiască și pre pământ mulțumit și să capete și vecinica fericire.

Dar omul are trebuințe de regule și de ajutor, ca să pôtă înaintă și să ajungă la fericirea ce o doresce.

Precum copilul are nevoie de îngrijirea și ajutorul mamei sale, tînerul și neexperientul de învățămîntul omului matur și cu vederi pătrundătoare, tot asemenea creștinul în ceea-ce privesce înaintarea și crescerea sa în viața morală, are nevoie de învățatura și conducerea mamei noastre, Biserica.

Förte mult greșesc acei creștini, cari pentru tot ce privesce viața și fumulile acestei lumi, pun o deosebită stăruință și îngrijire, iar cât despre suflet și viața viitoare, le părăsesc și le uită cu totul, pare-că n'au a da nici o răspundere după mörte, de faptele din această viață.

Creștinul, sub apăsarea greutăților, a ispitelor și a luptelor de tot felul ce-î vin din partea rătățiilor în lumea această, are necesitate de un ajutor puternic; crucea lui Christos îl va întări; căci uîtându-se la ea, își va aduce aminte că cel răstignit pre ea, numai prin cruce a biruit puterea Diavolului și tot odată va învăța a-și sacrifica patimile.

«Mare este puterea crucei tale, Mântuitorule! în tăresce-mă, stăpâne Christóse pre piatra credinței, cu puterea crucei tale,» cântă Biserica.

O! și ce rușine este a o defăimă! Vai de creștinul, carele desprețuesce crucea și se rușinează de numele lui Christos; de aceea Domnul ȳice în sf. Evangelie de astăđi: «cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele întru acest neam, și fiul omului se va rușina de el, când va veni întru slava Tatălui său cu sf. Îngeri.»

Cum dar creștinul să nu se armeze cu acest semn Dumneșcesc, carele va servi de sceptru lui Christos la a doua lui venire? Cum să nu o cinstescă, cum să nu i se închine? De aceea cu sfinta cruce se împodobesc turlele bisericilor, se împodobesc veșmintele, sfintele vase, obiectele de lux pe cari creștinii le pörtă la piept și la gât; crucea se înfige la răs-pintiile drumurilor, la isvórele apelor, pe monumentele de pre piețele orașelor, ca creștinii pretutindenă și în tot locul, să-și aducă aminte de cel rěstignit pre dînsa, să se închine și să se întărescă la luptă și la suferință.

Crucea îndulcesce amărăciunile vieții, fiind-că Domnul printr'însa făgăduesce vecinica fericire, căci printr'însa a lucrat mîntuirea lumii.

Profundă este înțelepciunea lui Dumneșeu; mare este bunătatea lui; ne ajunsă de mintea omenescă dragostea lui cea către ómenii; puterea lui n'are țermuri; printr'un lemn a sevîrșit mîntuirea lumii; prin cruce, care la păgânii eră instrumentul morții celei mai dureroase și mai desprețuite, Isus Christos împacă Dumneșeirea cu omenirea; de aceea apostolul Pavel ȳice: «cuvîntul crucii, celor peritori, nebunie este, iar nouă celor ce ne mîntuim, puterea lui Dumneșeu este.»

Iată pentru ce Biserica serbeză astăđi la jumătatea postului mare, în Dumineca a treia, sf. cruce, puind-o creștinilor spre închinare.

Nevoințele postului sînt multe și grele și cei-ce se înfrîneză slăbesc, cei-ce se luptă au nevoie de ajutor; cine dar póte întări și însufleți pe creștinii în luptă lor, ca să ducă cu bun succes curgerea postului pîna în capet, de cât crucea Domnului, arborele cel dătător de viață?

Precum un călător obosit de lungimea unui drum și de greutatea sarcinei ce duce cu sine, are nevoie de repaos, și după ce-și întărește puterile la umbra unui arbore, plécă iarăși în călătoria sa, așa și creștinul la umbra pomului celui dătător de viață, întărindu-și puterile sufletesci, plécă înainte continuându-și drumul în calea mîntuirii.

Dumnezeule a tot puternice! întărește-ne cu puterea crucii Tale, ca să ajungem să ne închinăm și sfintei învierii Tale. Amin.

Econ. G. C. Drăgănescu.

Un sfat românesc

Mult e dulce și frumósă
Limba ce vorbim. . .

C fost pătruns de multă dragoste către némul românesc cel ce a scris aceste rînduri. Pentru orî-care Român ce-și iubesc némul, G. Sion va rămâne nemuritor, chiar dacă ar fi scris numai aceste adînci cuvinte.

Te pălesce mila și te îndoioșezî de nemernicia și capul sec al unora cari n'au trecut nici trei clase primare și te întîmpină cu *bunjur*, *mersi*, *leratie* (relație), orî alte vorbe străine și se schimonosit.

Cât de mult și-au iubit părinți noștri limba!

Prin câte greutateși n'a trecut ea!

Câte valuri și vîrtejuri n'au vrut s'o ia înainte și totuși a stat în picîore, pentru că părinții vorbiau copiilor lor *românesce sadea*.

A trebuit ca vécuri întregi să trecă și să fim d'avalma cu Turcii, Grecii, Slavii, etc., pentru a se pute împămîntenî în limba noastră câte vâ vorbe străine, dar cari s'au românizat. Să dăm dreptate acelor străinisme apucate din vechime ca într'un șioiî în limba noastră, căci n'am avut încotro apucă; a trebuit să le primim; dar acum! *Acum este o rușine, o înjosire, o nemernicie pentru omul copt la mînte, ce*

*caută anume să-și stîlcască limba, vorbind printre dinți, ori bătînd limba în cerul gurii, ca să pară celor ce-l ascultă, că-î învățat, cu ifose de om mare. Și din nenorocire, această bătaie de joc de limba noastră a venit la modă chiar printre săteni. Bieții săteni!... Numai asta le lipsiă: *vorba stîlcită și spusă pe dos!* În loc să învețe de la ómenii mai cu cap a gîndi sînătos și a vorbi romănesce curat, ca cei bătrîni; în loc să învețe a-și ară pămînturile la timp, mai adînc și fără greșuri; a-și cresce vitele cum se cade, ca să scape de sārăcia ce-î apasă din pricina nesciînței; în loc să învețe a munci cu mai mult spor pentru a avé cu ce se îmbracă mai bine și a mîncă mai omenesce; în loc să învețe a-și cresce copiii mai bine de cum își cresc vitele, pentru a-î face Romăni harnici, voi-nici și cinstiți, ei învață de la găgăuții de prin unele sate cum să se schimonoséscă, să se sucéscă, să-și strice graiul și obiceiul; învață cum să-și pră-pădéscă dîilele și noptile prin cārциumî, apriđendu-și capul de rachiú și basamac.*

Maî ales *preoții și învățatorii* căroră li-î încredințată sórta satelor și a săténului român, și de la cari se așteptă lumină, să se feréscă de asemenea cuvinte *sfrantozite*, vorbe străine și de termenî sci-ințifici, cari sînt fórte nepotriviți când subiectul e puțin important.

Ce nenorocire și bătaia lui Dumneđeu ca să veđi un fecior de sátean că, după ce a învățat, cum a dat Dumneđeu, căți-vă anî la un seminar, gimnasiú, ori școlă normală, vine preot, logofet (notar) ori învățator în satul seú ori în alt sat, vine și-ți bol-borosesce, ne-tam ne-sam cuvinte fără nici un șir, fără nici o noîmă, de te iea gróza, și când colo ei nu sciú a alege trei vorbe într'o propoziție romănescă și a împărți trei paie la doi măgari.

Ne bucurăm însă că asemenea exemple sînt fórte rare și sîntem încredințați că și cei puținî cari aú asemenea nepotrivate deprinderi se vor grăbi să le părăséscă.

Ómeni bunî! *Cine își pocesce limba il urásce Dumne-deú. Cine nu-și iubescce vatra, vorba, portul și n'are cre-*

dință în nimic, de nimic și de risul satului rămâne; dacă nu el, copiii lui. Au încercat alții și-au pățit-o; noi să ne ferim!

Ia ascultați numai, așa ca să trecă vremea, cu ce fel de vorbe scrie un tată, sătean, om cu ore-care cunoscință la cap, fiului său, care plecând d'acasă la școlă la oraș de unde venise pentru vr'o două zile, luase cismele cele noi; iar pe cele vechi le svîrlise sub un pat: . . . *Pină când ai să mă traficezi cu săducțiunile tale, că am să-ți dau o bătae, etc.*

Apoi acestea-s vorbe de Român, tată de familie, om, dragă Dómne, merit să învețe și pe alții? Eu nu cred că așa fel de om se mai gândesce la ceva de cât cum să-și strice limba.

Să pricepem cât de bine orî-ce limbă; să le scim și să le vorbim pe toate, dacă se pôte; să ne folosim de toate pentru îmbogățirea minții noastre, *dar să ne ferim de idei, de gândiri primejdiose.*

Cu Românul, românesce să vorbim.

Românului să-i spunem gândiri și vorbe sănătose, care să-i mângâie sufletul și să-l îmbărbăteze pe cărarea hărniciei, cinstei, dragostei de țară, respectului de legi, să-l îndrumeze pe drumul binelui și folositorului, căci nouă, țară mică și tină, ne trebuie omenî voînici la corp și sănătoși la minte.

Săténului să-i vorbești în limba lui țărănescă, căci e limba strămoșescă, curat românescă și-i frumoasă de oftéză lumea ce-o pricepe.

Citiți, cetitorii mei, scrierile autorilor noștri celor bunî, și vă veți îmbogăți mintea; veți simți multă mîngâiere sufletescă și veți asvîrli cât colo, să nu se mai vadă, pustiile de scrisori cu frase întorto-chiate, de te dore capul când le citești și nici nu le înțelegi; căci au vorbe stîlcite și gândiri sucite și primejdiose nouă și copiilor noștri.

Să gândim, să vorbim și să scriem românesce, căci

Multe e dulce și frumoasă
Limba ce vorbim,
Altă limbă armonioasă
Ca ea nu găsim.
Saltă inima 'n plăcere
Când o ascultăm

Și pe buze-aduce miere
 Când o cuvintăm.
 Românașul o iubesc
 Ca sufletul său,
 Vorbiți, scrieți românește!
 Pentru Dumnezeu!

I. N. Ciocan.

Revisor școlar, Muscel.

Holera Găinilor

e la o vreme, în totă țara s'a încins o molimă, care a stins găinile din bătătură și a lăsat cotețele pustii. Bola se arată printr'o pirotelă, care coprinde găinile. Acestea stau moleșite, dormitând cu pleópele închise. Aripile cad în jos și fulgiu se sbîrlesc ca țepele ari-cului. Crésta se învinețesc și mai în urmă se înegresce. Găinile se împleticesc în mers; dar stau mai mult în loc și une-orî mórtea le apucă după câte-vă césuri, orî după o ți, fără ca ele să se fi mișcat din loc.

Bola acesta se numesce *holera găinilor*. Ea lovesce numai găinile; de cele-l-alte paseri nu se légă. Când se încuibéză într'un coteț, găinile mor una după alta pînă ce nu mai rămâne nici una în bătătură.

Găinile lovite de holeră mor pe capete; pentru ele nu e nici un mijloc de scăpare. Cum s'a ivit această, trebuie să ne grăbim să scăpăm pe cele sănătóse, de molipsire. Acesta o putem face în două chipuri: prin depártarea lor de locul atins de molimă, și prin vaccinare. Indată ce s'a arátat holera, trebuie să strămutăm găinile sănătóse într'altă parte și să le ținem închise, dacă putem, într'un loc cu iarbă, după ce mai întâiu le-am spelat cïocul și ghiarele cu apă amestecată cu 2 părți de vitriol la o sută părți de apă. După acesta îngrijim repede de coteț, ca să curățim gunoiul găinilor, să răduim bine pe jos și să spélăm podéla cu apă coprinđend

o parte de vitriol la 2 părți de apă, sau mai bine cu apă amestecată cu 5 părți la o sută, de acid fenic. Acesta, prin mirosul ce-l răspândește, curăță aerul ca și podéla. Tot ast-fel se spală și păreții cotețului și lemnele pe care dorm găinile și toate lucrurile de care ne servim la îngrijirea lor. Acésta spélătură se face în două rîndurî, la câte o săptămână. După ce au mai trecut la mijloc încă 8—10 zile de la ultima spélătură, putem aduce găinile îndărăt, la cotețul lor. În timpul cât găinile stau la o parte, trebuie să d'apropo îngrijite din mîncare. Să li se dea o hrană bună, ca: mîez de pîne, bucățele de carne, mălaiu, tărîțe făcute cu apă, în care se pôte turna chiar și puțin vin și câte un gram la 200 grame de mîncare, din acésta doctorie, pe care o prepară spițerul:

Gențiană galbenă, în praf	30 grame
Inibahar	20
Chinină cenușie	10
Sulfat de fier (calaican)	5

Pe lîngă acésta doctorie din mîncare, e bine ca în apa ce se dă de b_eut să se b_ună câte 5 grame de calaican la un litru de apă și să se primenescă des.

Molipsirea de holeră se pôte stăvili și prin vacinare. Acésta o face medicul veterinar, dar se pôte deprinde ori-și cine să o facă, după ce i s'a arătat de 2—3 orî. Vaccinarea găinilor se practică mai ales în timpul cât molima umblă prin găini; dar la noi, în țară, nu se obicînuiesce pîna acum asemenea lucru.

N.

PROVERBE

De omul vitéz și mórtea face haz.

Mulțimea copiilor, averea românului.

Mintea nu se cumpără cu bani.

Pomul se cunósce după róde, iar omul după fapte.

CEAIUL

Ceaïul e un copac care crește de la sine în China și Japonia. El stă tot-d'a-una verde. În stare sălbatică, ajunge pînă la 10 metri înălțime; dar când e exploatat e împedecat în creșterea sa, care nu trece atunci de 3 metri. Frunzele lui sînt de coloră verde închisă, lunguțe, scortșose și cu dinți mărunți pe margini. Cele tinere sînt acoperite cu puțin puf. Florile sînt albe și cresc în buchețele de cîte 3—4, la piciorul frunzelor. Fructul sîmănă cu o gogoșe cu 3 despărțituri, în care se găsește cîte o sîmînță.

În China, arborele de ceaïu crește mai pretutindeni; dar îi priesce mai bine în părțile căldurose. El se sădesce la rînd, în țarine ori pe cîste, mai ales pe cele cu fața spre sîre. Ceaïul se cultivă numai pentru frunzele sale, cari încep să se culégă din al treilea sau al patrulea an de la sădire. El dă două recolte pe an: una primăvara și alta

tómna. Recolta de primăvară dă ceaiul cel mai prețuit, cu miros mai plăcut și gust mai bun. Frunzele se culeg cu mâna. Pe unele locuri rîpóse, Chinezii se slujesc la cules de măimuțe.

După ce au fost culese, foile sînt supuse la o anumită preparare, pentru a scóte din ele un must acrișor și otrăvitor, care îl conțin când sînt verđi, și a le puté păstrá vreme îndelungată.

Foile sînt cárate în nisce șopróne sub care staú înșirate cazane cu apă ferbinte și cuptóre încinse. Ele sînt muiate în apa, în care staú ca la o jumátate de ceas. După ce se scot din apă, se scurg bine și apoi se pun pe nisce távi late, aședate d'asupra cuptórelor. Foile, pline de must, încep să pîrie, pe când lucrătorii le întorc p'ó parte și p'alta. Când încep a se încreți și a se rêsuci, e dovadá că ele s'au prăjit destul. Atunci se iaú cu o lopățică și se întind pe mese curate. Prin aceste lucrări, foile se curățá de mustul cel otrăvitor și capetá aromá și gust plăcut. În jurul meselor staú înșirați lucrători, cari le ía în mână câte puține, le frécá în podul palmei și le rêsucesc, pîná ce se fac ca nisce sulari. Prăjirea și rêsucirea se repetá în 2—3 rînduri, și la fie care datá, foile se încálđesc tot mai puțin și mai cu grije, mai ales pentru ceaiul cel bun, când se rêsucesce fóie cu fóie.

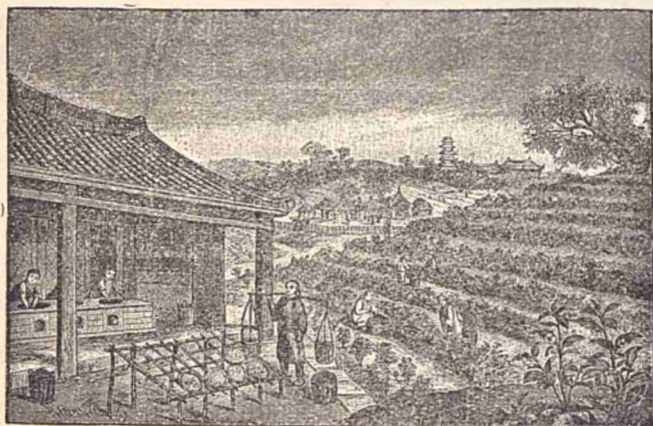
După câte-vá luni, foile se mai pripesc încă odatá la un foc potrivit, pentru a nu le pune în vinđare jilave. După acéstá lucrare, se închid bine în cutii, în care Chinezii nu uitá nici odatá să adaoge unele mirodenii, ca să dea ceaiului miros mai tare.

Ceaiul e de douá feluri: ceaiú verde și ceaiú negru. Ceaiul verde se face din foile cari se usucá îndată după cules, iar cel negru, din acelea cari sînt ținute afará, la aer, 2—3 ăile.

Ceaiul, pîná ce ajunge la noi, suferé fel de fel de falsificări și prefaceri, cari au de scop să-l amestece cu materii străine, orí să-í dea o față mai frumósă, când îi lipsesce aroma și gustul.

Falsificările ceaiului încep chiar de la Chinezii și Japonezii, cari îl amestecá cu frunze de alte plante, îi pun praf, orí bețișóre ca să-í mărésca greutatea și să-í încarce prețul. Vine apoi rindul neguțătorilor, cari îl aduc pîná la noi, să

stîrșescă ce au început Chinezii. Neguțătorii pot să dea ceaiului o tață frumoasă, când e lipsit de calitățile sale de căpetenie, văpsindu-l cu săruri de plumb, cu albastru de Prusia și alte lucruri otrăvitoare, ori amestecându-l cu toi de soc, de prun, de salcie, de frasin, de căpșuni și de alte soiuri de plante. Alte-ori ne vînd foi cari au mai fost odată fierte, după ce le-au muiat în gumă, le-au răsucit a doua oră și le-au fățuit cu foi neintrebuințate încă.

Calitatea ceaiului se strică însă și atunci când el este rău păstrat. Când e ținut la lumină și în vase cari răsufală, aroma lui îi pierе. Dar ceaiul pôte lua și miros de la lucruri cu cari vine în atingere. În prăvăliile neguțătorilor, mai ales, unde e ținut alături de mărfuri cu mirosuri tari, se întâmplă acesta foarte ușor. Dar și acasă, trebuie să avem grije să-l păstrăm tot-d'a-una în acelaș vas, în care a pătruns bine aroma lui. Un vas nou, când vrem să-l facem pentru păstratul ceaiului, trebuie să-l opărim mai întâiu cu un ceai tare, care să-i dea un miros plăcut, și apoi să-l lăsăm să se svînteze bine.

Ceaiul e o băutură plăcută, care se obicînuiesce și la noi, mai cu sémă în timpul iernii. În China el se bea de la cel din urmă sătean pînă la împérat. Chinezii îl beau după mîncare și ca să și astîmpere setea. Ceii ce știu să-i prețuiescă gustul îl pregătesc cu cea mai mare grije. Ei țin sémă și de ȳla în care fierbe apa și de lemnele cari ard în foc, lucruri de cari nouă nu ne trece prin minte să ne îngrijim.

Chinezii törnă peste foi apă ferbinte și acesta strecurându-se printre ele, ceaiul e preparat. Unii mănâncă apoi foile. Japonezii tratéză mosafirii cu un ceaiu alt-fel făcut. Ei pun din naintea mosafirului o cutie cu ceaiu pisat mărunt și o cêșcă cu apă fierbinte. Acesta pune ceaiu cât pôte lua în virful unui cuțit, în apă și mestecă pină ce se ridică d'asupra spuma; după aceea îl bea.

În Europa, Englezii și Rușii știu mai bine de cât oricine să prețuiaască însușirile ceaiului și ei îl prepară cu cea mai mare băgare de sémă. Ca să iasă ceaiul bun, nu e destul să opărim foile în apă ferbinte, fără să ne îngrijim de vas, de ferbințela apei și de timpul cât staū foile în ea. Pentru ceaiu trebuie un vas anume. Ceainicul englezesc și samovarul rusesc sînt vasele cele mai potrivite. Ceaiul se prepară ast-fel: se încălđesce mai întăiū ceainicul, turnându-se în el apă ferbinte și apoi după ce s'a scurs bine se pun în el foile de ceaiu, socotindu-se ca la o linguriță de fie care cêșcă. Peste ceaiu se törnă apă ferbinte, mai întăiū puțină, ca să mōie și să desfacă foile, și după ce se lasă așa ca la 5 minute se törnă și cea-laltă apă.

Apa nu trebuie lăsată să fiarbă mult, pentru că ia miros de pămînt, ci cum a dat în fiert se törnă în ceainic.

Luat cu cumpătare, ceaiul e o bētură higienică și întăritōre. El produce o ușōră ațigare în tōtă ființa nōstră deștēptă gândirea, domolesce imaginația, iuțesce pulsul, taе setea, risipesce obosēla și împrōspătēză puterile corpului slăbit de bōlă, de frig sau de necaz. El devine însă vătămător, când îl bem peste măsură ori îl facem prea tare.

N.

URSUL ȘI LEUL

Ursul și leul se întălniră într'o pădure. Leul întrebă pe urs, că de cine se teme? Ursul îi rēspunse că de om.

— Da ce fel e omul, de mănecare ori de bēut? — Ba nu, dar li-i vedē, când te-i luă la luptă cu el.

Ursul duse pe leū într'un plaiū, unde treceau ōmeni. Nu stătū mult și iată că vineă un băiat cu merinde la vite. Leul întrebă pe urs dacă acela-i omul? Ba nu; e puțu de om.

Trecēnd un moșnég, Leul iar întrebă. Ursul îi rēspunse că nu-i om, ci ne-om.

Nu trecu mult și zări venind un tînăr voinic, bine înarmat cu pușcă, sabie și pistol. Ursul când îl vedu, îi dîse, arătînd leului, ia acela-î om.

Să es la dînsul? Poți ȳeși.

Leul se repede la voinic să-l sfîșie, dar voinicul scose arma și dădu căte-vă focuri în leu. Vedînd că-î în primejdie, scose sabia și începû a-l croi în lung și lat, rînindu-l grozav. Leul ne mai putînd suferi, fugi la urs în pădure.

Ei, cum ți s'a părut omul, dîse ursul leului?

Cum s_e-mî pară, când am ajuns la om, a început a m_e scuipă; iar de la o vreme, a scos limba lungă și lată, în cât pe unde m_e linge, m_e frige, nu alta.

Auđită de la Nicolae Moraru.

N. Vasilii.

Borca, Sucéva.

M U L S U L

În privința mulsului s'aũ făcut experiențele următore:

În timp de 15 đile s'aũ muls 5 vaci după obiceiũ, de către un mulgător care nu eră prevenit că se face o experiență.

După 15 đile, vacile fiind hrănite în mod neschimbat, s'a însărcinat un alt mulgător, căruia i s'a spus scopul experienței, de a vedé ce influență are asupra producției laptelui, mulsul repede sau mulsul încet.

Acest din urmă mulgător, activând mulsul, a dovedit că se produce lapte mai mult de cât de trei ori: cât mai iute este mulsul, atît mai mult lapte se produce.

Așă în loc de 31,7 kgr, s'a produs prin muls repede 111,7 kgr; în loc de 37,5 kgr., prin același muls repede s'a produs 137 kgr.

După aceleași soiuri de experiențe, făcute asupra a 9 vaci, s'a dovedit cum că nu numai cantitatea laptelui cresce, dar și calitatea lui, căci se scie că laptele care este muls mai la urmă, are mai mult unt, și prin urmare, bine este ca să se stórcă ugelele pîna la cea din urmă picătură de lapte.

Din aceste experiențe rezultă cum că vorba lungă

în timpul mulsului vacilor, nu numai că aduc pierdere de timp, dar și de lapte în mare cantitate.

Ugerul conține mult mai puțin lapte înainte de mulgere, de cât curge în hârdău, prin urmare mult lapte se trage din sânge în timpul mulgerei prin actul provocator al mulsului.

A. C. Groza.

UNDE DUCE BEȚIA

mă aduc aminte și-acum de bietul moș Constantin, om vesel și cu dare de mână. Orî de câte orî mă sculam dimineța, îl auțiam cîntînd și deretecînd prin bătătură. Ce e drept, că tôte-î mergeau bine. Avea căsciioră drăguță și bine îngrijită, apoi bouleni, văcuță, cal de pus la ham, oițe și câte altele. Imprejurul casei mai avea o grădiniță în care creșeau meri, peri și tot felul de pomi. Mai avea moș Constantin și prisacă, căci de! nu era de geaba om harnic și priceput. De multe orî îl vedeai și la biserică, ba încă cîntînd de-avalma cu dascălii, de și nu era dascăl, însă așa apucase din bătrîni. Lumea tîta îl lăudă și respectă ca pe un om ales. Lucrul n'a mers însă mult așa, căci iată ce se întîmplă:

Intr'o zi, pe cînd omul nostru își căută de ale gospodăriei, iată că veni vecinul său și-l sfătui că ar fi bine să-și cumpere și cazan de rachiu, căci prea i se isideau drojdiile și tiscovina.

A doua zi, pînă a nu se lumina, puse șeua pe murgul și plecă la tîrg. Nu trecu mult și se și întorse cu un cazan pe care-l aședă în curtea casei.

El fabrică zi și noapte acea beătură, cu care se deprinse așa de bine, în cât n'ar fi putut să mai trăiască fără ea. Bea sêra, bea dimineța, de multe orî uită să-și caute chiar de treburi.

Biserica o părăsise de mult, căci sêrbătorile ve-

niau mușterii și el trebuia să-și desfacă marfa. Acum cât-vă timp se luă la certă cu vecinul său și cum eră cu capul amețit de bătura pustiului, îl lovi cu un ciomag, în cât rămase mort. Gospodarul nostru fu luat numai de cât și pus la închisore. Femea în urmă-î vîndu vițșorele, vîndu totul, cheltuind banii pe la advocați pentru a-și scăpa bărbatul, însă în zadar. În urmă se îmbolnăvi și de inimă rea și muri; iar moș Constantin șede la închisore și duce dorul gospodăriei, dar acum e prea târziu.

Strățulescu.

Covurlui.

Arăturile adînci

Arăturile adînci au de scop mărunțirea și aerisirea terenului la o adîncime mai mare ca în arăturile obișnuite, pregătind plantelor un spațiu mai întins și lesnicios pentru absorbirea materiilor nutritive.

Am zis *aerisirea* terenului, de ore-ce întocmai după cum igiena recomandă aerisirea camerilor de locuit pentru buna stare a sănătății omenesci, asemenea în agricultură aerisirea sub-solului contribue la o bună vegetație a plantelor. În camerele de locuit se cere un spațiu hotărît de aer, pentru ca omenii care vor locui în acele case să fie sănătoși și neexpuși la bôle; se înțelege de la sine că ori-ce restrîngere în acest spațiu aduce după sine degradarea sănătății, figurî pipernicite, galbene și predispuse la bôle. Tot asemenea și în agricultură s'au putut și se pôte constata destul de lesne cum plantele pe un pămînt bine desfundat, bine aerisit, sînt verzi și vigurose, pe cînd în același teren unde nu au fost făcute de cât arături superficiale plantele vor fi galbene, subțiri și predispuse la diferite bôle vegetale.

Desfundarea și aerisirea pămîntului la o adîncime mai mare este recunoscută astăzi de toți plugarii, ca fiind folositoare.

Nu-î mai puțin adevărat însă că din acești plugari sînt mulți carora nu le dă mîna să le eșecute și mai mulți

însă cari fac aceste arături adînci în orî-ce teren, fără a ține socotelă de starea în care se presintă sub-solul (sau partea nestrăpunsă încă de ferul plugului).

Cînd avem a face cu un sub-sol sănătos, adecă care este aprópe de aceeași natură vegetală ca și partea de deasupra sau *pămîntul arabil*, putem face cu succes arături adînci scoțîndu-l la suprafață cu anume pluguri spre a-l espune influenții agenților naturali sau mai bine zis spre a-l aerisi, așa că în cazul acesta a face arături adînci însemnă a *îngroșă pămîntul* sau pătura arabilă.

Țin însă a trage atențiunea cultivatorilor că nu e bine a se desfunda de odată la o adîncime mare, ci treptat; așa de ex. la desfundarea întăi cu 10 sau 15 centimetri mai adînc ca arătura obișnuită, la a doua desfundare cu 5 sau 10 centimetri mai adînc ca la desfundarea I-a, ast-fel că aerisim sub-solul fără a compromite vegetațiunea plantelor în primul an.

Un exemplu destul de convingător ne-a dat populațiunea rurală în primii ani cînd s'aũ introdus pluguri de fier, care credeă «că pe unde ară plugurile nemțesci arde pămîntul și nu se fac recoltele».

Eră natural să credă așa, de óre-ce înainte de introducere plugurilor de fier, cultivatorii arău cu rarița sau cu nisce pluguri imperfecte de lemn, făcînd o arătură superficială, și neapărat introducîndu-se plugul de fier, acesta întorcea mai bine brasda și cu o adîncime mult mai mare. Cultivatorii aũ observat că semănăturile ce aũ urmat acelor arături aũ avut óre-care stînjinare în vegetație, lucru care i-a făcut să socotescă în reũ plugurile nemțesci.

Reũl însă a provenit de la arătura adîncă făcută de odată, fără ca să aibă timp a se aerisi în de ajuns.

Alt cas ni se presintă cînd sub-solul este argilos (lutos) pe care dacă l-am scóte la suprafață am sărăci în mod simțitor pămîntul.

Și în cazul acesta putem aplică arături adînci, cu singura deosebire că în loc de a scóte sub-solul la suprafață ne mărginim numai a-l mărunți, lăsându-l tot pe loc.

Pentru înlesnirea acestui mijloc s'aũ făcut anume pluguri fără cormană care e tras pe urma plugului ordinar.

Deci scopul arăturilor adînci este atins și în asemenea

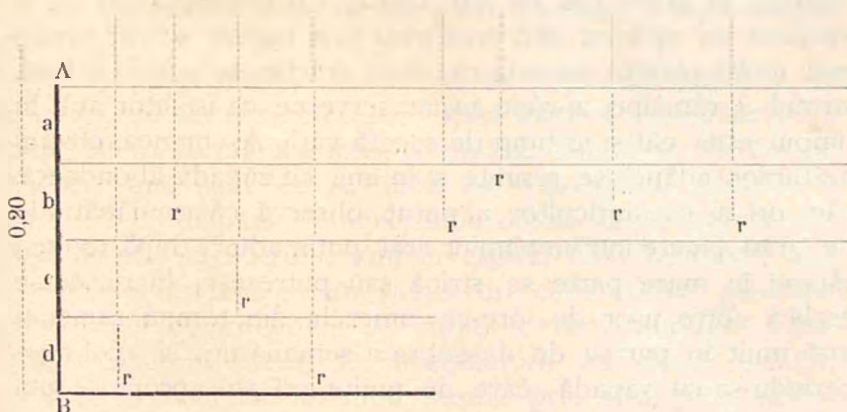
cas, de ore ce se scie că în pământurile unde sub-solul este lutos plantele suferă din cauza stagnațiunii apei de ploii și zăpadă, apoi în timp de secetă se întăresce considerabil.

Aplicând la ast-fel de locuri arături adânci, facem ca apele de ploii să intre mai adânc, lăsând partea de d'asupra liberă pentru traiul plantelor, iar în timp de secetă pătura de deasupra împrumută mai lesne umezela din părțile de jos întocmai cum petroleul se urcă pe fitilul lămpii.

Se scie că cu cât un pământ este mai adânc lucrat cu atât plantele au tedința a se înrădăcina mai adânc.

Pământurile în care s'au făcut de cu tîmna arături adânci își înmagazinează mai bine apele din ploii și din topirea zăpezii. Apa, infiltrându-se (intrând) în părțile de desupt ale arătorei, unde e mai puțin expusă evaporării (prefacerea apei în aburi), se păstrează mai mult timp și ajută în timpuri de secetă vegetațiunea (crescerea) plantelor.

Pentru a ne face o idee mai limpede cum arăturile adânci influențează asupra dezvoltării plantelor, să ne imaginăm o secțiune în terenul de cultură în care linia AB însemnează adâncimea primei desfundări, de $0^m,32$, pe care o împărțim în patru părți a b c și d , adică patru porțiuni adânci de

câte $8^{c.m.}$. Umezela provenită din ploii și zăpadă străbate cu mare înlesnire straturile a , b și c pentru a se opri în d , aci neputându-se evaporă cu așa mare înlesnire formeză un fel de rezervoriu din care mai târziu va fi absorbită prin rădăcinele plantelor. Stratul din a fiind cel mai expus aerului și căldurei se va uscă mai curînd, formând un fel de aco-

periş celor alte straturi, nelăsând a se evaporă aşă lesne apa din ele şi înlesnind absorbirea căldurii solare necesară la desvoltarea plantelor. Se înţelege de la sine că cu cât pământul de cultură a fost mai adînc arat, cu atît plantele vor avé o înrădăcinare mai profundă (adîncă), şi natural că în timp de secetă vor profita mai mult de umeđela ce se află în straturile *c*, *d*, după cum se vede în figură.

Din contră într'un pământ arat numai pină la adîncimea de 16 centimetri, adică stratul *a* şi *b*, neapărat că umeđela căpătată din ploî fiind mai aprópe de suprafaţă se evaporéază lesne, iar plantele avënd o înrădăcinare prea în faţă, la cea întâiú secetă vor fi compromise.

Prin urmare arăturile adînci inmagazinéază o mare cantitate de apă provenită din ploî şi zăpadă, favoriséază înrădăcinarea mai adîncă a plantelor şi luptă contra secetei.

Când avem primă-veri ploiose, apa zace prea mult la suprafaţă în pământurile cu arături superficiale, răpindu-í o mare cantitate de căldură, pe când într'un pământ arat adînc, în ano-timpurile ploiose apa se infiltréază lesne în stratul *c* şi *d* lăsând straturile de deasupra libere şi nebătătorite precum se întâmplă în alte casuri. Adesea orí sînt erni fără zăpadă. În acest cas cu cât stratul de deasupra (*a*) va fi încărcat cu apă cu atît mai mult prin îngheţ se vor nimici mai multe plante; din contră, când sînt făcute arături adînci, stratul *a* rămáind aprópe uscat serveşte ca izolator atît în timpul ernii cât şi în timp de secetă vara. Asemenea, efectul arăturilor adînci se resimte şi în anii cu zăpadă abondentă, căci orí şi ce agricultor a putut observa că semănăturile de grâu făcute într'un pământ arat puţin adînc, după topirea zăpezii în mare parte se strică sau putrezesc, lucru ce se esplică fórte uşor de óre-ce umezela din tómnă rămáind mai mult în partea de deasupra a semănăturii şi apoi aco-perindu-se cu zăpadă (care de multe orí stă aprópe 2 luni fără a se topi), grául de deasupra stând atîta timp în apă, se înăduşă şi în cele din urmă putrezesce. Din contră, într'un pământ arat adînc, atît apa din ploî cât şi aceea din topirea zăpezii se strecórá lesne în partea de jos a arăturii lăsând liberă partea de deasupra pentru ca grául să se pótă menţine în tot timpul ernei fără a putrezi.

Din cele arătate mai sus putem trage învăţătura următoare:
Arăturile adînci luptă contra secetii, contra abondenţei

de apă și zăpadă, contra înghețurilor și, prin aerisirea ce se produce, îmbunătățesc în mod natural pământul de cultură.

Al. V. Poppénu.

Curățitul unghiei calului

 dată ce potcova veche este scosă, se practică *curățitul unghiei*. Nu trebuie în principiu, să așteptăm pentru a curăți unghia, pînă când potcova se scote din cauza tocirii sau ruperii. Se pôte bunióră ca un cal potcovit, să nu se întrebuițeze la serviciu sau să facă serviciu pe un pămînt ore cum ne împetrit sau ne pavat, care să nu i aducă de cât puțină stricare potcovei; acesta nu însemnă că el nu are trebuință a i se curăți unghia. Și pentru acesta ca și calul a căru potcovă se tocesce mai mult din cauza locurilor tari și pietroșe, este nevoie ca la o lună și jumătate să i-se scotă potcova, pentru a i-se tăia cornul unghiei crescut în acea vreme și care, netăiat, îl supără când umblă.

La curățitul unghiei trebuie să se bage de sémă, a nu se ridica de cât cornul crescut peste măsură și care schimbă întru cât-vă forma naturală a copitei. Șanțul se va începe prin un mic șanț ce se face între marginea inferióră a păretelui (1) copitei și talpă; adâncimea lui se chibzuesce după gradul creșterii cornului. Șanțul fiind terminat, lasă a se observa pînă la un punct ore-care cornul păretelui și al talpei ce trebuie a se curăți. Pentru curățitul păretelui crescut în exces, se întrebuițează un clesce ascuțit, cu care îl tăem într'un mod treptat prin strângerea ramurilor lui și prin o mișcare laterală tot-d'a-una îndreptată către talpă, iar nici de cum în afară, cum fac unii potcovari. Pentru talpă, ne servim de cuțitoie.

Nici odată, la curățitul talpei, nu se va ridica aprópe nimic din furcuța și părțile ei laterale. Mulți potcovari reu

(1) Se numesc părete, totă partea aceea a unghiei copitei, care se vede, când calul își are piciorul sprijinit pe pămînt.

obiceiului, încep curățitul prin a tăia din furcuță. Ori-ce om ce ține la cațul său, trebuie să-l oprască de a lucra ast-tel.

Irimia Popescu.
Medic-Veterinar.

SOCIETĂȚI COOPERATIVE

S încă o idee ce începe a prinde rădăcinii la sate. Am vorbit în revista noastră despre societățile economice cooperative.

În numărul trecut am dat statutele unei asemenea societăți ca să serve de model pentru cei ce ar voi să încerce asemenea întreprinderi.

Avem fericirea a publica acum că în comuna *Fulga*, județul Prahova, s'a înființat o asemenea societate. Iată ce ne scrie corespondentul nostru:

După o lungă propagandă ne-a ajutat Dumnezeu ca de la 1 Ianuarie 1899 să înființăm în comună o *societate cooperativă de credit și economie*.

Am început cu 38 de societari și cu un capital de 4.332 lei.

Inițiatorii acestei societăți sînt d-nii: P. Rădulescu, învățator, Pr. N. Niculescu, M. Gavrilescu.

Serbări de 24 Ianuarie

În comuna Bresnița, Motru-de-jos, jud. Mehedinți, Duminică, 24 Ianuarie, copiii de școală în număr de 120 și încă peste 80 absolvenți ai cursului primar și parte din școlă de adulți, formând ast-fel un număr de peste 200 copii de toate vîrstele, dorobanți, rezerviști și glotași, sub conducerea șefului de garnisună, P. Giurescu, și consiliul comunal cu primarul Radu Bocancea, au plecat de la școlă la biserică. După slujbă s'a adunat totă lumea în fața bisericii și d-l Mănescu, învățator diriginte, a ținut o cuvîntare despre faptele cari au precedat unirea și cum s'a realizat ea.

Mai mulți elevi au recitat poezii.

Fața bisericii eră împodobită cu portretele: M. M. L. L. Regele și Regina, Al. Cuza, T. Vladimirescu, M. Cogălniceanu, V. Boerescu și Brătianu, precum și tablourile vitejilor soldați morți în 1878.

În urmă s'a semnat de peste 200 săteni, 2 telegrame: una M. M. L. L. Regelui și Reginei și alta d-lui Spiru Haret, ministrul școlilor.

*

În comuna Leu din Romanați, ziua de 24 Ianuarie s'a serbat cu o deosebită solemnitate.

Corul școlii intonează marșul «Deșteptă-te Române»; elevii au recitat poezii, apoi d-l C. Ionescu, dirigintele școlii a rostit un discurs în care a arătat însemnătatea zilei.

La finele serbării, d-l Demetru Locustenu, primar și mare proprietar în comună, vesel de reușita acestei serbări, a oferit dirigintelui dece lei, exprimând dorința ca cu cincă lei să se cumpere bombone pentru copiii din școlă, iar cu cincă lei rechisite școlare, cari bani s'au și întrebuițat după dorință, pentru care faptă d-l Locustenu merită mulțumiri.

CANTINELE ȘCOLARE

Următoarele persoane au venit în ajutorul cantinelor școlare la balul dat în comuna Bârca, plasa Balta, jud. Dolj.

Ión D. Rusu, Gheorghe C. Rasis, Ghiorghe Apostol, Anuța Marinescu, C. Georgescu Vâlcea, Ana Con, Ion Vartosu, Ioniță Mihailescu, Dumitru Florescu, Marin Marinescu, Ghiță Rădulescu, Teodor Cârstea, Constantin Șeicăreanu, Ión D. Lungulescu, Ión Constantinescu, D. Georgescu, Ión Goiceanu, Oprea M. Savu, Dumitru Băncioi, Gheorghe Ionescu, Panait Ionescu, Ilie Stan Devesel, Iosif Popescu, N. Cantacuzino, Ión Zănescu, Maria Niculescu, Ión Vartosu, Nae Cârstea, Vidin, M. Florescu, Matei Găvănescu, Dinu Stoenac, Dumitru M. I. Roșu, Andrei Văduva, Ilie I. Mitu, Mitrică E. Gurgiu, Nicolae D. Ceaușu, Dinu Stan Băncioi, Mitrică Ciocionică, Eleonora Tanovică, Gigea Dumitru, Gh. Gigea, Petre Trana, Barbu Ionescu, Nicolae Cuță, Tile E. Gădăr, Dumitru Tănăsescu, Grigore M. Chifu, Nechită G. Chifu, Grigore Chifulescu, Petrache Dinculescu, Iorgu Iliescu, Filip Bălțeanu, Gheorghe Bărbulescu, C. Vasiliu, Iosif Marțincu, Afrem Ceorianu, Stan E. Gădăr, Florea Stan Florița, Filip Bădescu, M. Virvescu, N. Greblescu, C. Marinescu, Dumitru Nicolau, T. Popescu, M. Lăzărescu, T. Băbeanu, Alexandru Mașinistru, Vênțel, Marin Celăreanu, Stan M. N. Popescu, Dumitru Stan Devesel, Ion D. Iordache Ión D. Bădeancă, Nicolae M. Roibu, Marin Firă Mărșanu, Ghiță D. Bădencă, Ión N. Pariș, Arambie T. Bușică, Gheorghe D. Iordache, C. N. Răduț, Ion Stănescu, Ștefan Purcarea, Ión Ștefănescu, Dumitru T. Cismaru, Dumitru Constantinescu, Ion N. Babolea, Alexandru Ión, Dumitru Avram, Marin Ionescu, A. M. Milcu, Iancu Rădulescu, P. M. Becherescu, Ștefan Petrescu, Milan T. Bojin, Tudor M. Opre Toma, C. Traian, Ștefan S. Devesel, Ilie M. Greblă, Dumitru N. Măceșanu, Anghel Ispas, Nicolae Oprea Toma, Dumitru M. Pădurénu, Ión P. Ceaușu, Mitrică

E. Gurgiu, Dincă V. Greblă, A. Petre Aghiotant, Nicolae I. D. Bădencă, Marin Nicolae, Alexie Chirici, D-șora Vladimirescu, M. P. Vărtosu, Ion B. Lungu, C. M. Sigărceanu, Stan N. Crânguș, Petre Demetrescu, Florea G. Dumitru, Ion I. P. Vanța, Ion I. Plăvicheanu, Nicolae Gună, Ștefan Ivănescu, Ștefan M. Nicolae, Ștefan Pârvulescu, Ion D. Șeicariu, Oprea D. Rusu, Dumitru Marinescu, Dumitru M. Devesel, Ion T. Bonténu, Ion M. Virvă, Ion N. Țața, C. Florescu, Onă St. Lozan, Ion C. Daja, Firă I. Peca, Pătru M. Gurgui, Costache G. Păun, Dumitru Florea Crânguș, Alexandru D. Voinicu, Dumitru S. Croitoru, Nicolae M. Buzatu, Marin O. Turculenă, Ion M. Șerban, Pătru I. T. Oprea și Ștefan C. Gheorghe.

S C I R I

În orașul T.-Jiu s'a înființat, în cursul lunii Ianuarie, o societate pentru cantinele școlarilor. Comitetul e compus din d-nii: Dr D. Culcer președinte, d-l Colonel Dancovici, vice-președinte, I. Minof, judecător, casier; Al. Caribolu, substitut, secretar; membrii, d-nii: Matei Dănăricu, comerciant, Luță Rîmnicénu, comerciant, Iosif Popescu, revisor școlar, I. Moșil direct gimn., Emanoil Paraianu comandantul gendarmeriei de Gorj, Ștef. Dobronénu, avocat și Aurel Diaconovici, inginer șef al județului. S'a făcut statutele și s'a început încasările.

*

La 17 Februarie s'a serbat la gimnasiul «Tudor Vladimirescu» din T.-Jiu, ziua patronului gimnasiului. La orele 9 dimineața s'a ținut un Te-Deum, la care au luat parte profesorii și școlarii gimnasiului, în biserica sf. Constantin și Elena. Cu această ocazie părintele protopop Ștef. Nicolaescu a ținut o vorbire arătând faptele Sf. Teodor Tiron și ale lui Tudor Vladimirescu. Apoi s'a continuat serbarea în amfiteatrul gimnasiului, la care, pe lângă școlari și profesori, a luat parte și public. Aci profesorul Ștefan Bobancu a ținut o cuvîntare. Mai mulți elevi au recitat poezii. Sêra, la 7 ore, directorul a ținut școlarilor o conferință geografică, cosmografică, cu lanterna magică.

Aster.

MULȚUMIRI

Locuitorii comunei Nicoresci (Tecuci) aduce mulțumiri d-lui Filimon Damian, care a început să construiască un local de școală în cătunul Fintinei.

*

D-l I. N. Lupu, dirigintele școlii din com. Mitoc, jud. Dorohoiu, aduce mulțumiri preotului N. Tătărășanu, d-nei N. Lupu și d-rei Elena Cristea, cari au dăruit școlii diferite obiecte.

*

Domnul D. Moisescu, avocat în orașul Brăila, senator și proprietar în această comună, a bine-voit ea, cu ocazia anului nou 1899, să vie în ajutorul elevilor silitori și săraci din școala acestei comune.

Subsemnatul aduc vii mulțumiri.

C. Spăneștianu.

Inv. dirig. al școlii din com. Creveni-Mare, Vlașca.

*

Cu ocasiunea distribuirei premiilor de finele anului școlar 1897—1898 persoanele următoare au bine-voit a dona cărți și alte obiecte scolare:

D-l C. A. Eberli, Duță Gheorghe, V. Iordănescu și Gh. Dobrescu.

Subsemnatul le aduce mulțumiri.

C. Ionescu.

Învătător diriginte, comuna Giurgeni, Ialomița.

*

Primarul comunei Adam (Tutova) aduce mulțumiri Monachiei *Epraxia Zaharia* și d-rei *Ecaterina Șișnan*, cari au ajutat copiii săraci.

INFORMAȚIUNI

Mercuri 10 Martie s'a deschis sesiunea consiliului general al instrucțiunii publice. S'a început și se urmăzește discuțiunea programelor pentru școlile secundare.

*

În ședința de Marți 16 Martie, Camera a terminat discuțiunea pe articole a proiectului de lege a învățămîntului profesional și a votat în total legea.

POȘTA REDACȚIEI

V. G. Ciortan, învățator, Igiroșa, Mehedinți. — De și prin C. p. în 8 Februarie 1899, ne-ați comunicat că ați trimis abonamentul pe anul al II a totuși pînă acum nu s'a primit. Răspundeți cauza.

D-lui *Dimitrie Ionescu Zugravu*. C. Tonea, județul Ialomița. Manuscrisul primit se va cerceta, abonamentul d-văstre nu s'a primit. trimeteți pe anul trecut și curent. Persoana căreia spuneți că ați plătit spune că n'a primit.

Pr. Filimon Comănescu, com. Novaci. — Abonamentul Sf. văstre anul al II-a achitat cu chitanța No. 13.155.

Elena I. Popescu, com. Atârnați (Teleorman) idem No. 13.116.

Gr. Rădulescu, învățator. Dejiu. (Vâlcea) idem No. 13.378

D-lui C. Jugescu, învățator, Dor-Mărunt (Ialomița). — Avem ori-câte colecții doriți din anul I, cu prețurile următoare: în fascicule anul I întreg lei 5, legat conform modelului pentru bibliotecii populare lei 7.50, expedit la domiciliu și lei 6.50 luat din redacție, anul I legat în 2 volume pe câte o jumătate an lei 10 ambele volume, sau lei 5 fie-care volum, uate din redacție costă 4 lei fie-care volum. Ori-cine ne trimite costul primesce cel mult în trei zile de la primirea banilor colecțiile. Pentru distribuire de premii sau donațiuni, celor ce ia mai mult de 5 colecții legate li se acordă rabat convenabil. La colecțiile nelegate nu se acordă nici un rabat.

Pr. Marius I. Sachelarie, Tântava (Ilfov). — Abonamentul Sf. văstre achitat cu chitanța No. 13.442 chitanța trimisă prin oficiu.

Pr. G. Popescu Econom, Pitești. — abon. achitat cu chitanța 13.507 idem.

I. Antonescu, învățător Cacova (Vâlcea). — Idem No. 13.190 idem.

Pr. Gh. Surăianu, Onesci (Bacău). — Idem No. 13.565 idem.

Pr. V. Russu, Stolniceni (Suceva). — Idem o. 13.260 idem.

S. Leonescu, Luncavița (Tulcea). — Idem No. 13.258 idem.

D-l St. Buzdun, Corabia (Romanai) — Idem No. 13.339 idem.

D-lui Mitică Stoicescu, Lăptăria Periș. — Nicî piună astăzi n'am primit cei 5 lei de cari vorbiți cu c. p. din 24 Februarie.

D-lui N. F. Șușul, Mănăstirea (Putna). — V'am scris că nu sînteți achitați pe anul trecut. Nu e de ajuns să faceți pe supăratu, orî spuneți-ne numele persoanei căreia ați dat banii orî trimeteți d-văstră. Toți abonații din aceeași listă cu d-ta sînt neplătiți pe anul trecut și pe curent. Așteptăm.

D-lui N. F. Balaban, str. Morfeu 26 Loco. Eneida tradusă de d-l G. Coșbuc se găsește la librăria Sfetea. Am reclamat poștei asupra plângerii d-văstră.

Abonaților cari ne cer numere din anul trecut sau din anul curent. — Nu mai trimetem absolut nici un număr neînsoțit de costul lui, care este 15 bani. Reclamații de neprimirea revistei pentru numere mai vechi de cât cel precedent numărului primit, ne e peste putință să le mai satisfacem, de ore-ce în urma mai multor anchete făcute de onor. direcție a poștelor s'a constatat, că unii abonați pentru a nu plăti abonamentul, au luat de pretext ne primirea regulată a revistei. Serviciul nostru de expediție este așa întocmit, în cât sîntem în măsură a controla fie-care exemplar, dacă a ajuns la destinație

---

MINISTERUL CULTELOR ȘI INSTRUCȚIUNEI PUBLICE

Se aduce la cunoștința doritorilor că, în ziua de 31 Martie a. c., ora 11 a. m., se va ține licitațiune publică prin oferte orale, în localul prefecturii județului Némț și în localul acestui Minister, pentru darea în întreprindere a dărâmării caselor vechi, aflate în ograda școlii profesionale de fete din Piatra-Némț, la spatele clădirii principale ocupată de acea școlă.

Materialul rezultat din dărâmare se va lua de antreprenor în schimbul sumei ce va oferi pentru el, care se va depune integral la semnarea contractului.

Concurenții sînt obligați să depue o garanție de 10% din prețul oferit, care se va completa la facerea contractului, după aprobarea licitației.

Materialele vor fi ridicate și terenul cu deservîșire nivelat cel mai târziu în termen de 25 zile de la semnarea contractului.

GRĂDINA PREOTUL ILIE

Biserica Cotroceni, București

Arbori fructiferi, arbori pentru sosele, arbori altoiți de ornament, arbuști, plante urcătoare, brazi, pini austriaci, thuya, trandafiri și altele. — Stupî.
